

vi at betræde et Gebeet, som det er vigtigt, meget bestemt og klart at fastholde; thi det er netop her, at man vil gjøre Befolkningen den allerførste og efter min Mening en aldeles ubespøiet Uret. For at kunne forståe, hvad jeg nu kommer til at sige i denne Henseende, er det aller nødvendigt at sætte os nøje ind i, hvilken den Forpligtelse er, som Kongeriget har paa sin Befolknings Begne ligeoverfor Monarchiet med Hensyn til Tilveiebringelsen af Mandslab. Grundlovens § 51 siger: „Ingen Skat kan paalægges, forandres eller ophæves uden ved Lov, ei heller noget Mandslab udskrives o. s. v.“ Heri er fastsat Betingelserne for Mandslabets Udskrivning, nemlig, at den kun kan skee ved Lov. Den Lov, hvorved Mandslab udskrives, er henlagt til Monarchiet, forsaavidt Antallet og Hovedbestaffenheden af Mandslab angaaer. Udskrivningsloven kan paalægges, at der skal udskrives saameget Mandslab, skilket til Infanteriet, saameget til andre Baabenarter, men længere kan den ikke gaae. Tilveiebringelsen af dette Mandslab er Kongerigets Sag, men hvilke særlige Egenstaber den skal have, som skal være Infanterist, hvilke Egenstaber den skal have, som skal være Cavalerist o. s. v., det maa ligge som en Overenskomstfag mellem Kongerigets og Landsdelenes Bestyrelser og Statsregjeringen, og det vil heller ikke kunne forandres uden ved en Lov for Monarchiet. Derfom Krigsbestyrelsen f. Ex. paa engang ikke vilde have Mandslab, der var mindre end 63 Tommer, saa vilde dette ikke kunne gjøres gjældende ved en administrativ Bestemmelse; thi det vilde være en uendelig Byrde, lagt paa Landsdelene, og en saadan Bestemmelse maatte nødvendigviis faae sin Anerkjendelse gennem Monarchiets Lovgivningsmagt. Hvorfor Monarchiets? Fordi det jo kunde være, at det kunde blive oplyst, at intet Land kunde forsvares af Folk paa 61 Tommer; det var jo muligt, det kan man ikke vide, men paa den anden Side skulde dette ogsaa godtgjøres; thi ingen Repræsentation i Landet, hvorledes den saa er sammensat, vilde ligeoverfor den almindelige Værnepligt gjøre en saadan Indrømmelse, naar Nødvendigheden ikke var beviist. Der kunde jo ogsaa sættes andre Skjønhedsbetingelser; man kunde jo kun vilde have Folk

med sort Skjæg og deslige; man har seet mange forskjellige Paasind af den Art, og jeg troer ikke, at Noget, selv paa Krigsbestyrelsens Begne, vil kunne tage det ilde op, naar jeg siger, at kun de Krigsbestyrelser, der af den lovgivende Magt have været holdte indenfor snevne Grændser, have holdt sig frie for den Slags Paahæng. Man veed jo, at man har ladet Skjæggene farve, man har jo haft Udgifter af Musikkasen til at farve Regimentstambourens Skjæg, kort sagt, at den Slags Paahæng kan komme; naar de fyldestgjøres med Vedkommendes egne Penge, har det Intet at betyde, men naar det skal gaae ud over Befolkningen, naar man f. Ex. ikke vil have Mandslab efter de sædvanlige Høibemaal eller efter de sædvanlige og almindelige Legemsforhold, som ere tilfede her i Landet, saa maa man stille sig alvorligt og betimeligt derimod. Tilveiebringelsen af Mandslab er altsaa vor Sag; hvilke Midler vi end anvende dertil, hvorledes vi end høre os ad med af den værnepligtige Befolkning at finde Mandslab, saa kan det ikke vises tilbage, naar det har de Egenstaber, som det efter Loven skal have for at fyldestgjøre den berettigede Udskrivningslov. Det ligger i den Bestemmelse i Grundlovsindskrænkningen, som siger: „Tilveiebringelsen af det Mandslab til Land og Søhaeren, som ifølge de bestaaende Planer“ — man kommer stedse tilbage til, at det er Noget, der ikke kan gjøres vilkaarligt — „eller de fra den lovgivende Magt for de fælles Anliggender udgaaede Love skal leveres fra Kongeriget.“ Kongeriget staaer altsaa der ligeoverfor Monarchiet som Mandslabesleverandør, og Alt, hvad Monarchiet kan forlange, er at optræde som Controllør med Hensyn til hver Mand, der bliver opstillet, og om hvilken der siges: den Mand antage vi for god, thi han har de og de Egenstaber; Monarchiet kan i Henhold til de bestaaende Regler — længere kan det heller ikke komme — sige: Nei, den Mand antage vi ikke for god. Dette kan gjøres med Hensyn til Vedkommendes legemlige Bestaffenhed og ogsaa i een Henseende med Hensyn til hans moraliske; der er en moralisk Bestaffenhed, efter hvilken Mandslab kan vises tilbage, men den er udtrykkelig fastsat, og den staaer her i § 4 og er, saavidt jeg troer, op-